

Gemeente van onze Heer Jezus Christus,

Wij hebben thuis een kleine, maar mooie kerststal.
'k Heb hem vanmorgen meegebracht naar de kerk en hier op tafel gezet.

Het kind - Maria en Jozef,
de herders, de drie koningen,
de os en de ezel
allemaal horen ze erbij.

Als je de figuren goed bekijkt zie je met hoeveel liefde
mensen uit Afrika deze figuren van hout hebben gemaakt.

Een prachtig gezicht, vind ik elk jaar weer.
In hun eenvoud beelden ze het Kerstverhaal uit.

*

In vrijwel elke kerststal staan al die figuren door elkaar.

Maar wie de moeite neemt om de twee geboorteverhalen uit Mattheüs en Lucas
met elkaar te vergelijken,
ontdekt al snel dat er grote verschillen bestaan.

De wijzen waar Mattheüs het over heeft, zult u tevergeefs bij Lucas zoeken;
En omgekeerd zult u de herders uit Lucas niet bij Mattheüs' weergave vinden.

In de kerststallen staan ze kris kras door elkaar,
maar in de evangeliën zijn het twee verschillende verhalen.

Beide evangelisten vertellen het geboorteverhaal op hun eigen wijze
en hebben daarmee hun eigen bedoeling.

*

Mattheüs vertelt dus over de wijzen uit het oosten.
Daarmee wijst hij op de wereldwijde betekenis van deze messiaanse zoon.

Ook voor de grote volkerenwereld zal deze zoon van levensbelang worden.

De wijzen komen uit het Oosten.

- Het Oosten: Dat is het land van de opgang.
Daar gaat elke morgen voor niets de zon op.

- In het Oosten wonen Abraham en Sara voordat Abraham geroepen wordt
en zij samen op reis gaan naar het beloofde land.

- In datzelfde Oosten speelt het bijbelse 'boer zoekt vrouw' verhaal zich af
als Abraham een vrouw zoekt voor zijn zoon Izaak.

-In het Oosten wonen ook nog andere zonen van Abraham.

In Genesis 25 lezen we dat Abraham gaat sterven.
Zijn zonen Ismaël en Izaäk begraven hem gezamenlijk.

Maar daarvoor gaat het nog wel over zes andere zonen van Abraham ,
zonen van zijn bijvrouw Keturah.

Aan hen geeft Abraham geschenken
en hij zendt hen weg van zijn zoon Izaäk naar het Oosterland.
Alsof hij bang is voor familie twist over de erfenis.

Abraham stuurt deze zonen dus weg in de richting vanwaar hij zelf ooit gekomen is:
het oosten.

*

Maar nu bij Mattheüs komen de volkeren, die andere zonen zou je kunnen zeggen,
weer in zicht.

In de gestalten van de wijzen uit het oosten verschijnen ze weer.

De wijzen uit het oosten behoren daarmee tot de verrassingen in de bijbel.

Want wie had nou kunnen denken dat zij het kind zouden komen zoeken.
Wie had kunnen denken dat zij in het kind 'de koning der joden' herkennen.

Zij, vertegenwoordigers van de grote volkerenwereld,
aanbidden het kind en brengen geschenken mee.

Op de één of andere wijze vind ik hun aankomst moedgevend.
Immers uit geheel onverwachte hoek komen degenen
die het Kind welkom heten in de grote mensenwereld.
Wie had dat ooit kunnen vermoeden?

God gaat kennelijk nog andere wegen dan waar wij aan denken.
Mensen uit een voor ons vreemde wereld horen er ook bij.
Gods familie is kennelijk groter dan wij menen.

**

Het bepaalt ons daarmee tegelijk bij de vraag naar 'Wie God zoeken?

Natuurlijk gaan onze gedachten dan al snel in de richting van
de trouwe tempelbezoekers,
trouwe kerkgangers zouden wij zeggen.

Maar tot je verbazing blijft het in Jeruzalem angstvallig stil.

Je vraagt je af: hoe ligt dat in onze dagen?
Wie zijn nu degenen, die God en Jezus in hun leven zoeken?

*

t Zijn niet alleen trouwe kerkgangers, lijkt het bijbelverhaal ons te zeggen.
Soms denk ik wel eens
dat we buiten de kerk veel meer geloof tegen komen dan wij denken.
Delen wij de mensen niet te gemakkelijk op in hokjes van gelovigen en niet-gelovigen?

**

Ondertussen zijn de wijzen uit het oosten in Bethlehem aangekomen.

Alles aan hun verschijning is raadselachtig.
Ze komen uit het niets en lossen net zo snel weer op.
Dit zal hebben bijgedragen aan de rijke legende vorming.

We spreken over wijzen of koningen,
maar het gebruikte griekse woord magoi wijst op sterrenkundigen.
Mensen die zich bezig houden met de astrologie.

Maar in de traditie zijn het drie wijzen geworden vanwege de drie geschenken.
goud, wierook en mirre.

- Goud, het koninklijke geschenk, voor deze koning der Joden

- Wierook staat symbool van hun gebed, dat als dank opstijgt.

Jesaja noemt deze beide geschenken.

-Mattheüs voegt er nog een derde geschenk aan toe: mirre
de geurige olie waarmee de gestorvenen worden gebalsemd.
Alsof Mattheüs nu al aangeeft dat de weg van dit kind een lijdensweg zal worden.

Ze worden meestal afgebeeld als koningen.
Immers de profeet Jesaja spreekt over koningen en kamelen.

*

Zo tekent Mattheüs de wereldwijde betekenis van deze koning.

De volkerenwereld raakt betrokken bij de messias;
zij erkennen hem als de 'koning der Joden'.

Gods familie blijkt wereldwijd
en komt uit hoeken waar wij niet direct aan denken.

*

Voor wie zij komen?

Binnen een paar zinnen bouwt Mattheüs een enorme spanning op:
We horen over 'koning Herodes' en over de 'geboren koning der joden'.

Dat roept ogenblikkelijk de vraag op:
wie is nu eigenlijk de koning? en vooral: wie is de ware koning?
Herodes of de geboren koning der Joden?

**

We hebben aan het begin van de dienst Psalm 72 gezongen.

Het is al vele eeuwen de intochtpsalm van deze zondag.
Want het gaat op deze zondag over de vraag:
wie is de ware koning ? - wie is de koning naar Gods hart?

Psalm 72 wordt wel de Koningspsalm genoemd.
Ze tekent de taak van de koning:

*“Moge hij uw volk rechtvaardig besturen,
uw arme volk naar recht en wet.*

*Mogen de bergen vrede brengen aan het volk
en de heuvels gerechtigheid.
Moge hij recht doen aan de zwakken,
redding bieden aan de armen,
maar de onderdrukker neerslaan.” (Ps 72:2-4 NBV)*

Klink en klaar wordt aangegeven dat de koning is er ten behoeve van zijn volk.
- rechtvaardig zal hij het volk besturen
- de arme zal hij beschermen;
- vrede zal hij brengen.

Elke regering, iedere leider, welke koning dan ook
krijgt hier in de Psalm een spiegel voorgehouden.

*

De koningen in Israël worden op grond hiervan door de profeten beoordeeld.

Niet hun rijkdom telt, niet hun machtsinvloed, niet de grootte van hun leger.
Maar wat telt is wat zij doen voor het volk.

U begrijpt dat dat niet alleen de taak is de koning
of van onze koningin en onze regering.

Ook wijzelf zijn in het geding: wat is mijn bijdrage hieraan?
Ook wijzelf worden daarop aangesproken:
- Wat doe je om de mensen die hulp nodig hebben, te helpen?
- Wie is jouw bijdrage als christen aan samenleving, kerk en school?

De Psalm is helder:

*De koning zal bevrijden wie arm is en om hulp roept,
wie zwak is en geen helper heeft.
Hij ontfermt zich over weerlozen en armen,
wie arm is, redt hij het leven.
Hij verlost hen van onderdrukking en geweld,
hun bloed is kostbaar in zijn ogen.” (Ps 72:12-14 NBV)*

Zo is de koning naar Gods hart.
Niet een machtig vorst, maar een dienende koning, een vredevorst.

Zo is de mens naar Gods hart:
niet een mens met veel poeha,
maar een mens met aandacht en zorg voor mensen om hem heen.

**

Wie is de koning naar Gods hart?
Mattheüs tekent ons de gestalte van die koning: de Messias.

Wat een verademing is deze koning!
Hartstochtelijk als geen ander loopt hij warm voor gerechtigheid
en zet hij zich in voor de minste der mensen.

*

De ware koning is dus de koning in wiens ogen het leven van mensen kostbaar is.

De wijzen uit het oosten brengen hulde aan deze koning naar Gods hart?
Met geschenken eren ze Hem.

Welk geschenk geven wij?

Geen groter geschenk kunnen wij mijns inziens geven
dan door ons in te zetten voor Jezus' weg.

Dat ik in Jezus' voetspoor aandacht en zorg heb voor kwetsbare mensen om mij heen.

Amen.